

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ВОЄННОЇ НАУКИ»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета засвоєння дисципліни: формування системи знань слухачів про зміст воєнної науки, про мир, війну та військо, закономірності збройної боротьби, їх взаємозв'язки із загальними законами війни, можливий характер сучасних війн, порядок їх підготовки і ведення, оборону держави, воєнну організацію України, зміст форм та способів застосування Збройних Сил, фактори, що істотно визначають форми та способи оперативного застосування військ.

Зміст дисципліни: Теоретичні основи воєнної науки. Система знань про мир, війну та військо. Зміст і класифікація воєнної науки. Зміст війни (збройного конфлікту). Поняття оборони держави. Воєнна організація України. Співвідношення воєнної науки, теорії воєнної безпеки та воєнної доктрини. Структура теорії службово-бойової діяльності Національної гвардії України. Класифікація війн і збройних конфліктів. Невійськові форми боротьби з противником.

Воєнно-політична обстановка. Сучасна воєнно-політична обстановка у світі
Внутрішньополітична обстановка в Україні. Методика оцінювання воєнно-політичної обстановки. Воєнна політика держави. Структура воєнної політики. Воєнна політика України.

Основи теорії воєнного мистецтва. Структура і зміст теорії воєнного мистецтва. Співвідношення воєнної стратегії і політики у війні. Призначення, завдання і структура Збройних Сил України. Принципи воєнного мистецтва. Види і форми бойових дій військ. Оперативне шикування та бойові порядки військ (сил). Способи бойових дій військ. Система управління військами. Зміст взаємодії в бою. Забезпечення бойових дій військ (сил). Форми участі Національної гвардії України в обороні держави. Стиль управління військами. Психологічні засоби впливу командира. Вимоги Міжнародного гуманітарного права до командного складу стосовно віддавання наказів.

Основи теорії будівництва Збройних Сил. Поняття будівництва Збройних Сил і воєнного будівництва. Воєнна доктрина України. Структура центральних і регіональних органів управління Збройних Сил і Національної гвардії України. Фактори структурних змін військових формувань України. Оборонне планування.

Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:

РН-1 Знати та розуміти військові стандарти підготовки, бойових можливостей частин та підрозділів Збройних сил України, армій країн-членів НАТО та противника.

РН-2 Знати та розуміти бойові можливості частин та підрозділів Національної гвардії, Збройних сил України, тактику їх дій, організацію управління в ході бойового застосування.

РН-3 Володіти базовими знаннями щодо організації та здійснення безпечної навчально-бойової та службово-бойової діяльності.

РН-4 Виступати в ролі наставників молодших колег по службі у вдосконаленні педагогічної майстерності ефективно застосовуючи на практиці різні методики та прийоми навчання.

РН-5 Ефективно використовувати в процесі професійної діяльності знання для розв'язання спеціалізованих задач та практичних проблем технічного забезпечення військ (сил).

РН-7 Демонструвати здатність проводити експериментальні та теоретичні дослідження, узагальнювати, аналізувати, систематизувати, робити обґрунтовані висновки з питань професійної діяльності та презентувати свої досягнення у формі звіту з використанням посилань, додатків, документів відповідно до теми та захистити їх перед комісією науковців.

РН-10 Здійснювати управління військовими частинами та з'єднаннями Національної гвардії України, а також їх технічним забезпеченням в ході службово-бойового (бойового) застосування приймаючи ефективні рішення в обстановці, яка характеризується невизначеністю умов та вимог.

РН-12 Використовувати на практиці різні інструменти та стратегії для оцінювання та забезпечення якості виконуваних робіт при управлінні військовими частинами і з'єднаннями та їх технічним забезпеченням в різних умовах обстановки, а також робити звіти та доповіді про них усно і письмово.

РН-14 Діяти у складі органів військового управління, спілкуючись з представниками інших видів та родів військ, представниками інших професійних груп різного рівня.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ

Для денної форми навчання – 3 кредитив (90 годин): 54 години аудиторної роботи, 36 годин самостійної роботи.

Для заочної форми навчання – 12 години аудиторної роботи, 78 годин самостійної роботи.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОНП підготовки офіцерів другого (магістерського) рівня в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальностями 251 «Державна безпека» спеціалізації «Морально-психологічне забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України», 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» спеціалізації «Службово-бойове застосування військових частин, з'єднань Національної гвардії України», 254 «Забезпечення військ (сил)» спеціалізаціями «Організація тилового забезпечення військових частин і з'єднань НГУ» та «Організація технічного забезпечення військових частин і з'єднань НГУ». Тематика семінарських занять пов'язана із темами модулів, у межах яких здійснюється навчання.

З метою військово-професійної спрямованості у дисципліні показується, що хоча Національна гвардія України є військовим формуванням із правоохоронними функціями України і діє не тільки військовими, але і методами правоохоронних органів, принципи воєнного мистецтва не втрачають для неї своєї важливості і є керівними. Військово-професійна спрямованість навчання слухачів посилюється розглядом питань взаємодії з органами та силами МВС, ДПС, ДСНС при виконанні завдань НГ України в умовах надзвичайного і воєнного стану, територіальної оборони, особливо при участі в спеціальних операціях щодо захисту внутрішньої безпеки України.

Дисципліна вивчається у комплексі з дисциплінами циклу суспільно-значущих дисциплін і загально-професійної підготовки (Національна безпека України, Оперативне мистецтво Національної гвардії України, Тактика Національної гвардії України, Загальна тактика, Актуальні проблеми філософії, політики і права, Психологія військового управління). Комплексність навчання досягається викладанням навчального матеріалу відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівців спеціальності і спеціалізацій.

Навчання проводяться шляхом читання лекцій, проведенням семінарських занять. Діяльнісний підхід до навчання слухачів застосовується на всіх видах занять і досягається шляхом формування і відпрацювання комплексу проблемних завдань і питань, які забезпечують високий рівень сформованості умінь та практичних навичок діяльності службової особи. Активними формами занять є семінарські заняття з реферативними оглядами і дискусіями. Інтенсифікація навчання і розвиток творчих здібностей слухачів досягається шляхом створення на заняттях проблемних ситуацій, видачею додаткових завдань, відпрацюванням в ході занять ситуаційних завдань.

Теоретична підготовка слухачів забезпечується вивченням наукових основ воєнної науки, сучасних поглядів на підготовку і ведення війни. Практична підготовка забезпечується в подальшому при вивченні дисциплін циклів вибору навчального закладу та вільного вибору слухача, проведенням групових вправ та командно-штабних навчань. Під час самостійної роботи слухачі доповнюють матеріали лекцій та семінарських занять, а також самостійно вивчають ті питання, які виносяться на самостійну роботу. Свідченням виконання завдань на самостійну роботу є конспектування навчального матеріалу в зошитах. Контроль виконання завдань здійснюється шляхом перевірки записів в зошитах та опитування під час семінарів з питань, які виносилися для самостійного вивчення.

Забезпечення військово-професійної спрямованості навчання слухачів досягається узгодженням питань воєнної науки з питаннями навчальних дисциплін: оперативне мистецтво Національної гвардії України, тактика Національної гвардії України, загальна тактика.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань слухачів здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Компетентності, які слухач набуде в результаті навчання:

Таблиця 1.

Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення слухачами

Шифр	Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
ІК	Здатність розв'язувати складні проблеми та виконувати завдання із забезпечення військ або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов обстановки	Частково, під час семінарських та практичних занять. Частково, під час виконання індивідуального дослідного завдання. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, виконання індивідуального дослідного завдання, модульний контроль.
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Повне, під час виконання індивідуального дослідного завдання.	Виконання індивідуального дослідного завдання.
ЗК-2	Здатність застосовувати знання у складних та кризових ситуаціях в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	Частково, під час семінарських та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ЗК-3	Здатність планувати та організовувати особисту діяльність.	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань.	Поточне, виконання індивідуального дослідного завдання.

		Частково, під час виконання індивідуального дослідного завдання.	
ЗК-4	Здатність приймати обґрунтовані рішення в складних і непередбачуваних умовах.	Частково, під час семінарських та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ЗК-5	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	Опосередковано, шляхом організації та планування власного навчання, виконання завдань	Поточне, виконання індивідуального дослідного завдання.
ЗК-7	Здатність планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження щодо вирішення проблем за напрямом професійної діяльності.	Повне, під час виконання індивідуального дослідного завдання.	Виконання індивідуального дослідного завдання.
ЗК-8	Здатність до самовдосконалення.	Опосередковано, під час навчання, яке є шляхом самоудосконалення.	Самооцінювання, зворотний зв'язок.
ЗК-9	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.	Повне, під час семінарських та практичних занять.	Поточне.
ПК-4	Розуміння факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на результати виконання поставленого завдання, та здатність визначити та врахувати ці фактори в конкретних умовах обстановки.	Частково, під час семінарських та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-6	Здатність бути наставником молодших колег у вдосконаленні педагогічної майстерності.	Частково, під час семінарських та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.
ПК-7	Здатність розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел та бібліографії.	Повне, під час виконання індивідуального дослідного завдання.	Виконання індивідуального дослідного завдання.
ПК-14	Здатність діяти у складі	Частково, під час	Поточне, модульний

	органів військового управління.	семінарських та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	контроль.
ПК-15	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).	Частково, під час семінарських та практичних занять. Опосередковано, під час модульного контролю.	Поточне, модульний контроль.

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи. На семінарських заняттях оцінюється ступінь засвоєння теоретичного матеріалу шляхом заслуховування підготовленої доповіді та/або розгорнутої відповіді на питання, запропоновані викладачем для обговорення.

Оцінювання знань слухачів

Загальні критерії оцінювання знань та їх відповідність шкалам оцінювання наведені у таблиці:

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
А "Відмінно"	Відмінно	90-100	Слухач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
В "Дуже добре"	Добре	82-89	Слухач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
С "Добре"		75-81	Слухач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного

За шкалою ECTS	За національн ою шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
			використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
D "Задовільно"	Задовільно	66-74	Слухач виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60-65	Слухач виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35-59	Слухач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1-34	Слухач не мав знань зі значної частини матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою заліку є контроль здатності слухача в сформованості знань і умінь офіцера оперативно-тактичного рівня.

Залік проводиться шляхом усної відповіді на питання білету

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає роботу в команді.

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо слухач відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час підготовки до захисту над магістерської роботи не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.